

OBSAH

Předmluva	11
Úvod	13
ČÁST I. PŘEDMĚT, METODA A ZÁKLADNÍ OTÁZKY EKONOMIE	15
Kapitola 1 Předmět a metoda ekonomie	15
1.1 Pozitivní a normativní ekonomie	15
1.2 Předmět zkoumání ekonomie	16
1.3 Dvě základní složky moderní ekonomie	17
1.4 Metody zkoumání ekonomie	18
Kapitola 2 Ekonomie a ekonomika	19
2.1 Ekonomické myšlení a ekonomická praxe	19
2.2 Ekonomie a hospodářská politika	20
2.3 Ekonomické cíle	20
2.4 Subjekty hospodářské politiky	21
2.5 Nástroje hospodářské politiky	21
Kapitola 3 Dělbá práce. Základní ekonomické otázky	22
3.1 Dělbá práce, specializace a směna	22
3.2 Tři ekonomické problémy: co, jak a pro koho	23
Kapitola 4 Ekonomické systémy. Ekonomická koordinace	24
4.1 Ekonomické systémy	24
4.2 Dva způsoby ekonomické koordinace	25
4.2.1 Trh	25
4.2.2 Centrální koordinace ekonomických činností	27
Kapitola 5 Tržní mechanismus	29
5.1 Konkurence	29
5.2 Trhy prodávajících a kupujících	30
5.3 Trh spotřebních statků a trh kapitálových statků	30
5.4 Cenový systém	31
5.5 Omezení a problémy tržního mechanismu	32
5.5.1 Externality	32
5.5.2 Veřejné statky a další tržní selhání	33
ČÁST II. MAKROEKONOMIE	35
Kapitola 6 Základní pojmy a hlavní problémy makroekonomie	35
6.1 Co je makroekonomie?	35
6.2 Kde hledat dělicí čáru mezi makroekonomií a mikroekonomií	35
6.3 Definice makroekonomie	36
6.4 Pluralita makroekonomických teorií	37

6.5	Alternativní přístupy k makroekonomii	38
6.5.1	Neoklasický či monetaristický přístup	38
6.5.2	Keynesovský přístup	40
6.5.3	Marxistický přístup	41
6.5.4	Alternativní přístupy a hodnotové soudy	42
Kapitola 7	Agregátní poptávka a agregátní nabídka	42
7.1	Zjednodušený makroekonomický koloběh	42
7.2	Agregátní nabídka	43
7.3	Agregátní poptávka	45
7.4	Makroekonomická rovnováha	45
Kapitola 8	Výkonnost národního hospodářství a její měření	46
8.1	Měření hrubého domácího produktu a národního důchodu	46
8.2	Metody zjišťování hrubého domácího produktu	47
8.3	Hrubý domácí produkt a národní důchod	50
8.4	Nominální a reálný hrubý domácí produkt	52
8.5	Potenciální a skutečný hrubý domácí produkt	52
8.6	Srovnání agregátních ukazatelů HDP a ND s agregátními ukazateli úhrnný společenský produkt a ND v marxistickém vyjádření	53
8.7	Mezinárodní srovnání výkonnosti ekonomik	55
8.8	Čistý ekonomický blahobyt	56
Kapitola 9	Peníze a bankovní soustava	58
9.1	Vývoj peněz a jejich funkce	58
9.2	Plnohodnotné peníze a peníze s nuceným oběhem	60
9.3	Poptávka po penězích	61
9.4	Nabídka peněz	62
9.4.1	Monetaristické pojetí nabídky peněz	63
9.4.2	Nabídka peněz v keynesovském pojetí	64
9.5	Rovnováha na trhu peněz	64
9.6	Bankovní soustava a centrální banka	65
9.7	Komerční banky	67
9.8	Bankovní kreace peněz	67
Kapitola 10	Hospodářský růst a hospodářský cyklus	69
10.1	Vymezení hospodářského růstu	69
10.2	Zdroje hospodářského růstu	70
10.3	Hlavní přístupy k hospodářskému růstu v soudobé makroekonomii	72
10.3.1	Keynesovský přístup k hospodářskému růstu	73
10.3.2	Neoklasický přístup k hospodářskému růstu	73
10.4	Hospodářský cyklus	74
10.5	Fáze hospodářského cyklu	75
10.6	Příčiny hospodářského cyklu	78
10.6.1	Keynesovská teorie hospodářského cyklu	78
10.6.2	Monetaristický přístup k hospodářskému cyklu	81

Kapitola 11 Nezaměstnanost a inflace	81
11.1 Nezaměstnanost a typy nezaměstnanosti	81
11.2 Příčiny nezaměstnanosti v tržní ekonomice	83
11.3 Míra nezaměstnanosti neakcelerující inflaci	85
11.4 Deflační mezera a nezaměstnanost	85
11.5 Přirozená míra nezaměstnanosti	86
11.6 Inflace	87
11.7 Inflační mezera	88
11.8 Inflace tažená poptávkou	88
11.9 Inflace tlačená náklady	89
11.10 Inflace setrvačná a inflační očekávání	90
11.11 Inflace a nezaměstnanost	90
11.12 Stagflace	91
Kapitola 12 Makroekonomická stabilizační hospodářská politika	92
12.1 Základní přístupy k hospodářské politice	92
12.2 Státní rozpočet jako nástroj hospodářské politiky	94
12.3 Státní dluh a schodek státního rozpočtu	95
12.4 Peněžní a úvěrová politika	96
12.5 Důchodová politika	97
ČÁST III. MIKROEKONOMIE	99
Kapitola 13 Obecné pojmy: užitečnost, vzácnost, produkční možnosti, náklady příležitosti	99
13.1 Statky. Užitečnost, vzácnost a volba	99
13.2 Ekonomické zdroje	101
13.3 Křivka výrobních možností	102
13.4 Hospodářský růst a posun křivky výrobních možností	105
13.5 Náklady příležitosti	106
Kapitola 14 Poptávka a nabídka	107
14.1 Tabulka a křivka poptávky	108
14.2 Posun křivky poptávky	109
14.3 Cenová pružnost poptávky	111
14.4 Nabídka a nabídková křivka	113
14.5 Posun křivky nabídky	113
14.6 Cenová pružnost nabídky	115
14.7 Vzájemné působení nabídky, poptávky a ceny	116
Dodatek ke kapitole 14	118
Kapitola 15 Poptávka, užitek a chování spotřebitele	119
15.1 Předpoklady tvaru křivky poptávky	120
15.2 Mezní užitek	121
15.3 Paradox hodnoty	122
15.4 Přebytek spotřebitele	123
15.5 Teorie chování spotřebitele	123

Kapitola 16 Nabídka, náklady a chování firem	127
16.1 Nabídková křivka a ochota výrobců dodávat statky za určitou cenu	128
16.2 Explicitní a implicitní náklady	129
16.3 Účetní zisk a ekonomický zisk	129
16.4 Podnikání	129
16.5 Produkční funkce	130
16.6 Celkový, průměrný a mezní produkt	131
16.7 Náklady firmy v krátkém období	133
16.8 Náklady firmy v dlouhém období	135
Kapitola 17 Struktura trhů. Dokonale konkurenční trh. Efektivnost trhu dokonalé konkurence	137
17.1 Struktura trhu	137
17.2 Dokonale konkurenční trh	137
17.3 Ekonomická efektivnost trhu dokonalé konkurence	140
Kapitola 18 Monopol, oligopol a monopolistická konkurence	142
18.1 Monopol	143
18.1.1 Přírozený monopol	143
18.1.2 Určení ceny a nabízeného množství v podmínkách monopolu	144
18.2 Oligopol	146
18.3 Monopolistická konkurence	147
Kapitola 19 Trhy výrobních faktorů	149
19.1 Tvorba cen výrobních faktorů	149
19.2 Substituce výrobních faktorů	150
19.3 Trh práce a tvorba mezd	151
19.3.1 Trh práce v modelu dokonalé konkurence	151
19.3.2 Skutečné trhy práce	153
19.3.3 Úloha odborů	154
19.3.4 Lidský kapitál	154
Kapitola 20 Kapitál, trh kapitálových statků a pozemková renta	155
20.1 Kapitál, úrok a trh kapitálu	155
20.1.1 Úspory, úvěr a úrok	156
20.1.2 Trh cenných papírů	157
20.2 Rovnováha na kapitálovém trhu	158
20.3 Pozemková renta	159
Kapitola 21 Firmy a jejich druhy	160
21.1 Firma jednoho vlastníka	160
21.2 Společnosti spoluvlastníků	160
21.3 Akciová společnost	161
21.4 Jiné druhy firem	161

ČÁST IV. MEZINÁRODNÍ EKONOMIE	163
Kapitola 22 Mezinárodní obchod a mezinárodní měnový systém	163
22.1 Mezinárodní obchod a jeho ekonomické výhody	163
22.2 Svobodný obchod, cla a kvóty	166
22.3 Obchodní a platební bilance	168
22.4 Mezinárodní měnový systém. Měnové kurzy	168
Kapitola 23 Světová ekonomika	170
23.1 Charakteristika světové ekonomiky	170
23.2 Rozvojové země	171
23.3 Mezinárodní ekonomická integrace	172
23.4 Česká ekonomika a světová ekonomika	177
ČÁST V. STRUČNÝ PŘEHLED DĚJIN EKONOMICKÝCH TEORIÍ	182
Kapitola 24 Vznik a vývoj ekonomické teorie	182
24.1 Od ekonomického myšlení k ekonomické vědě	182
24.2 Klasická politická ekonomie	183
24.3 Utopický socialismus a marxismus	186
24.4 Neoklasická ekonomie	187
24.5 Keynesovská makroekonomie	187
24.6 Monetarismus	190
24.7 Institucionalismus	190
Nobelova cena za ekonomii	193
Laureáti Nobelovy ceny za ekonomii	194
Galerie významných ekonomů	199
Slovníček ekonomických pojmů	246
Použitá literatura	266
Rejstřík	267